

**GROENSTE
GEMEENTE
VAN EUROPA!**

Our way to become the greenest of Europe

9 april 2018

Michel Brands

Beleidsadviseur Groen /
Programmaleider Duurzaamheid

**GREEN
CONNECTS!**

Het geheim van ons succes

De Laarbeek-methode:
échte samenwerking tussen
gemeente & inwoners
en af en toe de grenzen opzoeken

Samenwerking met plaatselijke organisaties, inwoners en bedrijven zit in onze genen:

- Speeltuinen voor de buurt
- Aanplant rotonde met **buurtbewoners**
- Natuurmonitoring door **IVN**
- Landschapsbeheer met **Laarbeeks Landschap**
- **Dragons' Den** bij duurzaamheidsprogramma
- Operatie Steenbreek met **groenondernemers**
- Klankbordgroep Groen

21 juni 2017: Dragons' Den

Onze jury: de Dragons...

Pitchen van de duurzaamheidsideeën...

De Dragons hebben het geld verdeeld...

Ondertekening besluit door burgemeester...

Samen successen vieren....

- Entente Florale deelname
- Onze inwoners vertellen "hun" succesverhalen
- We maken er geen gemeentefeestje van
- In 2016 **Groenste van Nederland** met recordscore 8,6
- In 2017 **Gouden Award in de Europese competitie**
- Hoge scores voor participatie en betrokkenheid

10/11 juli 2017: Jurybezoek

15/16 september: Prijsuitreiking

20.15 uur: De ontlading na de winst...

20.15 uur: Ontvangst van de "Golden Award"

20.30 uur: een trotse club!!

20.45 uur: zo vieren we ons succes...

Citaten uit het juryrapport

“Groen verbindt” is het motto van Beek en Donk. De jury heeft geconstateerd dat dit motto door gemeente en inwoners zeker wordt waargemaakt. De burgers zijn zeer betrokken bij alle gemeentelijke activiteiten en omgekeerd.”

“De jury waardeert de doelgerichte aanpak bij natuurmonitoring.”

“De jury looft de mooie natuurlijke variatie in het buitengebied. De jury was onder de indruk van de vernieuwingen in het agrarisch gebied.”

“De gemeentelijke ambitie om de zandpaden te ontwikkelen tot landschappelijke drager in het agrarisch gebied juicht de jury toe.”

“Draagvlak vanuit het gemeentebestuur, professionele ambtenaren en actieve bewoners zorgen voor een goed groenbeleid, zowel op papier als in de praktijk. De gemeente laat zien dat ze echt wil investeren in het groen.”

“Kwaliteit van landschapsbeheer is hoog, mede doordat kritische en deskundige vrijwilligers met de gemeente samenwerken.”

“Beheer is gericht op verhoging van natuurwaarde en biodiversiteit. Dat is in helder beleid weergegeven en wordt in de praktijk gerealiseerd door deskundig personeel en vrijwilligers.”

“Bijzonder onder de indruk was de jury over de Octopus speeltuin. Avontuurlijke speelmogelijkheden in de natuur met een gemotiveerde groep buurtbewoners die het beheer en de inrichting verzorgen. Een speelplek om trots op te zijn!”

Samen verder....

- Groenstrijd 2.0
- Marketingplan
- Binnen Laarbeek
- Buiten Laarbeek
- Trots genereren
- Campagne "Laarbeek schittert in het groen"
- Storytelling: op zoek naar gouden momenten
- Blijven werken volgens de 'Laarbeek methode'

**GROENSTE
GEMEENTE
VAN EUROPA!**

Vervolg op ons succes:
**Mensen in beweging krijgen
met Groen**

9 april 2018

Tonny Meulensteen

Wethouder Natuur en landschap,
Openbare Werken en Financiën

**GREEN
CONNECTS!**

Tegel eruit, plant erin

- Samen met groenondernemers en waterschap
- November 2016, één zaterdagmiddag
- 7,5 ton tegels ingezameld
- 1.800 planten uitgegeven
- Gemeente en waterschap faciliteren d.m.v. publiciteit en aankoop planten
- Groenondernemers voeren uit
- Gratis reclame en publiciteit

Tegel eruit Plant erin

Zaterdag 19 november
van 13.00 tot 15.00 uur

Beek en Donk: Heuvelplein
Piet van Thielplein
Aarle-Rixtel: Kouwenberg
Mariahout: Oranjeplein
Lieshout: De Heuvel

Hoe het werkt?

Met de ludieke actie 'tegel eruit, plant erin!' willen de gemeente, het waterschap Aa en Maas en de lokale hoveniers Laarbeek nóg groener maken. Op zaterdag 19 november kun je op verschillende plaatsen in Laarbeek een tegel (of andere bestrating) uit je tuin omruilen voor een mooie plant. Er geldt een maximum van 3 gratis planten per gezin.

Draag jij ook je steentje bij aan een nóg groener Laarbeek?

Groen is leven

Geur en kleur bij de deur

Samen gaan we voor groen

Haal de natuur dichtbij

Betere waterafvoer

Uit deze planten kun je kiezen

Sneeuwbal

Viburnum Tinus

Bloei kleur: wit
Bloei tijd: maart-april
Wintergroen: ja
Eindhooft: 100-250cm
Standplaats: zon/halfschaduw
Bijzonderheden:
Mooie bloeknoppen vanaf september; verdraagt goed forse snoei; geschikt als solitair, haag of in een vak.

Lavendel

Lavandula angustifolia 'Little Lady'

Bloei kleur: lilapaars
Bloei tijd: juni-augustus
Wintergroen: ja
Eindhooft: 40cm
Standplaats: zonnig en droog
Bijzonderheden:
Heerlijk geurend; bloemen zijn te drogen; mrt-apr forse snoei tot aan levend blad, na de bloei direct terugknippen voor een tweede bloei; geschikt als solitair, haagje, in een vak of in een pot.

Hertshooi

Hypericum moserianum 'Little Mystery'

Bloei kleur: geel
Bloei tijd: juni-oktober
Wintergroen: nee
Eindhooft: 30cm
Standplaats: zon/halfschaduw
Bijzonderheden:
Langdoorbloeiende heester; terug snoeien na de bloei; geschikt als bodembedekker, in een vak of vooraan in de border.

Deelnemende hoveniers:

De Heikant	Aarle-Rixtel	0492-383167	tuincentrumdeheikant.nl
Hoveniersbedrijf Bosveld	Aarle-Rixtel	06-51968996	
Mart Gorts Hoveniers	Aarle-Rixtel	06-41698875	martgortshoveniers.nl
Roijall Tuinen	Aarle-Rixtel	06-53981415	roijalltuinen.nl
Tuinen met Passie	Aarle-Rixtel	06-55377938	tuinenmetpassie.com
De Groene Hoek	Beek en Donk	06-12332781	hoveniersbedrijfdegroenehoek.nl
De Groene Vloer	Beek en Donk	06-33883131	degroenevloer.nl
Swinkels Tuinen	Beek en Donk	06-51183428	swinkelstuinen.nl
Le Jardin	Beek en Donk	06-12647374	le-jardin.nl
Buitenzinnig Tuinontwerp	Beek en Donk	06-46052757	buitenzinnig-tuinontwerpen.nl
Top Gardens	Beek en Donk	06-43706076	top-gardens.nl
Bart Janssen	Beek en Donk	06-25430636	bartjanssen.nl
Tuinstudio Tom	Beek en Donk	06-46583771	tuinstudiotom.nl
Hoveniersbedrijf 't Ven	Beek en Donk	06-12852887	
Tommy's hoveniersbedrijf	Beek en Donk	06-21220197	tommys-hoveniersbedrijf.nl
Monique van de Kerkhof	Beek en Donk	06-15591049	
Sneijers Boomkwekerij BV	Beek en Donk	0492-461963	sneijers.com
Nick van Hoof	Lieshout	06-12754785	garden-ink.nl
Fred Langstraat Tuinen	Lieshout	06-29537063	fredlangstraattuinen.nl
Hoveniersbedrijf van den Elzen	Mariahout	06-50605991	hoveniersbedrijfvdelzen.nl
Appie Eeuwes	Mariahout	06-23756931	appieeuwes.nl

Mooi Laarbeek heeft 42 nieuwe foto's toegevoegd.

19 november 2016 · 🌐

De vuurdoop van Actie **tegel eruit, plant erin!** kan de boeken in als een groot succes. Veel inwoners kwamen vanmiddag een **tegel** uit hun tuin omruilen voor een mooie plant. Bijna alle Laarbeekse hoveniers werkten aan dit mooie initiatief mee.

Bekijk alle foto's van Marcel van de Kerkhof (Beek en Donk) op onze website: <http://www.mooilaarbeek.nl/.../-tegel-eruit-plant-erin-groot-...>

Foto: Marcel v.d.Kerkhof (BD)

Mooi Laarbeek heeft een foto van Susan Sneijers gedeeld.

19 november 2016 · 🌐

Tot 15.00 uur vandaag kun je een **tegel** uit je tuin inleveren voor een mooie plant. In alle centra van Laarbeek vind je hoveniers waar je bij terecht kunt!

Susan Sneijers ▶ Actie **tegel eruit, plant erin!**

19 november 2016 · Beek en Donk · 🌐

Het is begonnen! Planten zijn geladen en de hoveniers staan klaar!! Tot zo!

Laarbeekse Groenstrijd

- Samen met groenondernemers en waterschap
- Win je zelfontworpen voortuin
- Beoordeling door onafhankelijke jury
- Ongeveer 20 deelnemers
- Gemeente en waterschap faciliteren d.m.v. publiciteit en prijzencheques
- Groenondernemers voeren uit
- Prijsuitreiking op groenmarkt

Vóór

Na

Laarbeekse GroenStrijd

Ontwerp je eigen groene voortuin en win € 1.000,00

Of win één waardebon t.w.v. €25,00

Laarbeek, de groenste gemeente van Nederland, daagt haar inwoners uit. Het kan namelijk nog groener! Vooral tuinen met veel tegels, grind en klinkers geven woningen en hun omgeving een harde uitstraling. En niet minder belangrijk, deze verstening van de omgeving kan problemen geven met de afvoer van regenwater en zorgt voor minder variatie aan planten en dieren. Maak daarom nu een groen ontwerp voor uw voortuin en win een cheque van € 1000,00 die u kunt besteden bij één van deelnemende Laarbeekse hoveniers.

Laarbeek, de groenste gemeente van Nederland, daagt haar inwoners uit. Het kan namelijk nog groener! Vooral tuinen met veel tegels, grind en klinkers geven woningen en hun omgeving een harde uitstraling. En niet minder belangrijk, deze verstening

van de omgeving kan problemen geven met de afvoer van regenwater en zorgt voor minder variatie aan planten en dieren. Dirk-Jan Spierings, eigenaar van hoveniersbedrijf Le Jardin in Beek en Donk, vertelt gepassioneerd over biodiversiteit en waarom het belangrijk is dat we anders gaan denken over het inrichten van onze tuin.

natuur in balans. Hoe meer stenen, hoe minder ruimte voor biodiversiteit. Insecten, vlinders, bijen en egels hebben groen nodig om te kunnen overleven. En hoe minder van deze dieren, hoe minder vogelsoorten en vleermuizen. Bovendien werkt een groene leefomgeving voor de mens stress verminderend en heeft het een algemeen positief effect op de gezondheid en het

“ Als je je niet goed voelt, stuurt de dokter je naar buiten ”

“Mensen moeten weer meer liefde en passie krijgen voor de natuur” Biodiversiteit betekent letterlijk ‘afwisseling in leven’. Doordat er verschillende soorten planten en dieren naast elkaar bestaan, is de

welzijn. “Als je je niet goed voelt, stuurt de dokter je vaak naar buiten, de natuur in,” zegt Dirk-Jan. “Wij willen graag dat mensen anders gaan denken over hun tuin. Ze moeten weer meer liefde en passie krijgen voor de natuur. Dat is goed voor mens en dier.”

“In mijn eigen tuin hoef ik maar twee dagen per jaar te plukken”

“Veel mensen denken ‘ik leg het maar vol met stenen, dan ben ik er vanaf.’ Maar het hoeft niet zo gecompliceerd te zijn. Als je maar een goed beplantingsplan hebt,” legt Dirk-Jan uit. “In mijn eigen tuin hoef ik nog geen twee dagen per jaar te plukken. Doordat de beplanting sluitend is, krijgt onkruid weinig kans. Maar tegelijkertijd bieden deze tegen elkaar aan

groeïende planten een schuilplaats voor wormen en insecten en beschermt het de humuswaarde van de bodem. De grond blijft vochtiger en is rijker. Er komen vogels op de insecten af en bijen en vlinders vinden hun weg naar de bloemen. Het is altijd leuk als er wat leven in de tuin is. En wat dacht je van een kruidentuintje? Wat is er nou leuker dan zelf je rozemarijn, tijm of citroenmelisse vers uit eigen tuin te halen?”

“Vakkennis, daar kunnen wij de mensen mee helpen”

Voor de Laarbeekse GroenStrijd hebben de gemeente Laarbeek en de lokale hoveniers de handen ineengeslagen. Dirk-Jan vertelt: “Het leuke aan de Laarbeekse GroenStrijd is, dat mensen zelf een

plan kunnen maken en vervolgens voor advies en tips terecht kunnen bij de Laarbeekse hoveniers op de avond van de prijsuitreiking. Ze hoeven geen verstand van zaken te hebben, maar wel een idee over hun ideale tuin. Voor een goed beplantingsplan moet je rekening houden met factoren als het soort grond, de grondwaterstand en de ligging van de tuin. En uiteraard welke planten je het beste waar neer kunt zetten. Die vakkennis, daar kunnen wij de mensen mee helpen.”

Laarbeekse GroenStrijd

Doe mee met de
Laarbeekse GroenStrijd
en win **1.000 euro**
voor jouw voortuin!

Meer informatie vind
je op www.laarbeek.nl

Kom naar de Groenbeurs op 10 mei in Aarle-Rixtel!

woensdag 10 mei

van 19.30 tot 22.00 uur

IVN-gebouw De Bimd, Aarle-Rixtel

Gratis tips en advies van Laarbeekse hoveniers

Groenstrijd 2.0: Entente Locale

- Buurten/straten gaan met elkaar de competitie aan
- Zowel op gemeentegrond als voortuinen
- Wat wordt het beste vergroeningsproject?
- Stimulans voor burgerparticipatie
- Beoordeling door onafhankelijke jury
- Gemeente faciliteert, groenondernemers voeren uit en geven adviezen
- Lokale media betrokken i.v.m. publiciteit/promotie

Succesfactoren samenwerking

- Investeer in goede contacten met "groene" organisaties/ondernemers → ambassadeurs
- Gebruik hun netwerk
- Zoek naar win-win; zorg dat er ook wat voor deze partners "te halen is"
- Kom afspraken na
- Denk in mogelijkheden, niet in beperkingen:
ga uit van de bedoeling!

Meer informatie?

Neem contact met ons op:

I www.laarbeek.nl

F facebook.com/GemeenteLaarbeek

E michel.brands@laarbeek.nl

T 0492 469 700

**GROENSTE
GEMEENTE
VAN EUROPA!**

Over het hoe, wat en waarom van burgerparticipatie

9 april 2018

Joan Briels

Wethouder Sociaal Domein en
Duurzaamheid

**GREEN
CONNECTS!**

'Vertrouwen in burgers' (WRR, mei 2012)

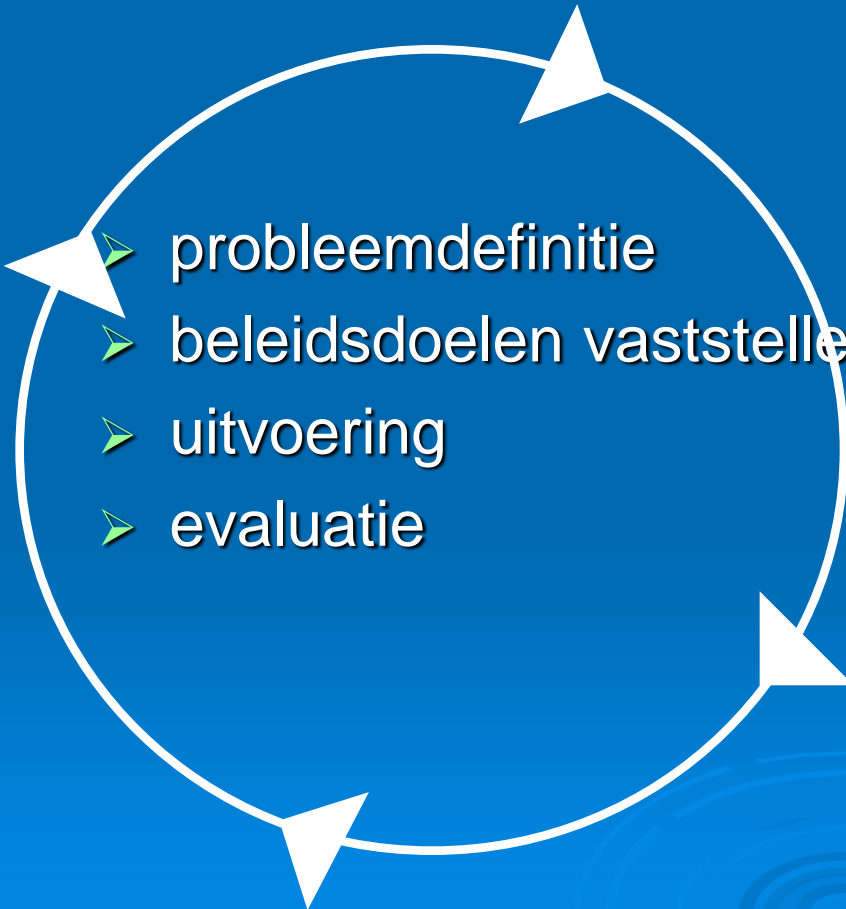
Het vernieuwen van maatschappelijke participatie vraagt om het versterken van de publieke ruimte en het verbinden van beleidsmakers en kwetsbare (groepen) burgers. Maar de grootste uitdaging is gelegen in het verwelkomen van maatschappelijke initiatieven, ook als die niet 'passen' in het perspectief van beleidsmakers.

Waarom burgerparticipatie?

- Financieel-economisch: besparing (?)
- Benutten van kwaliteiten van de burger
- Mijn... 'Een individu is wie hij is door wat hij bezit' / eigenaarschap
- $E = K \times A$

Hoe en wanneer

Beleidscyclus

-
- probleemdefinitie
 - beleidsdoelen vaststellen
 - uitvoering
 - evaluatie

Participatieladder

-
- zelforganisatie
 - (mee)beslissen
 - coproductie
 - adviseren
 - raadplegen
 - informeren

Uitdaging (en passie)

Hoe vorm te geven aan de opdracht
tot '*het vernieuwen van
maatschappelijke participatie*'

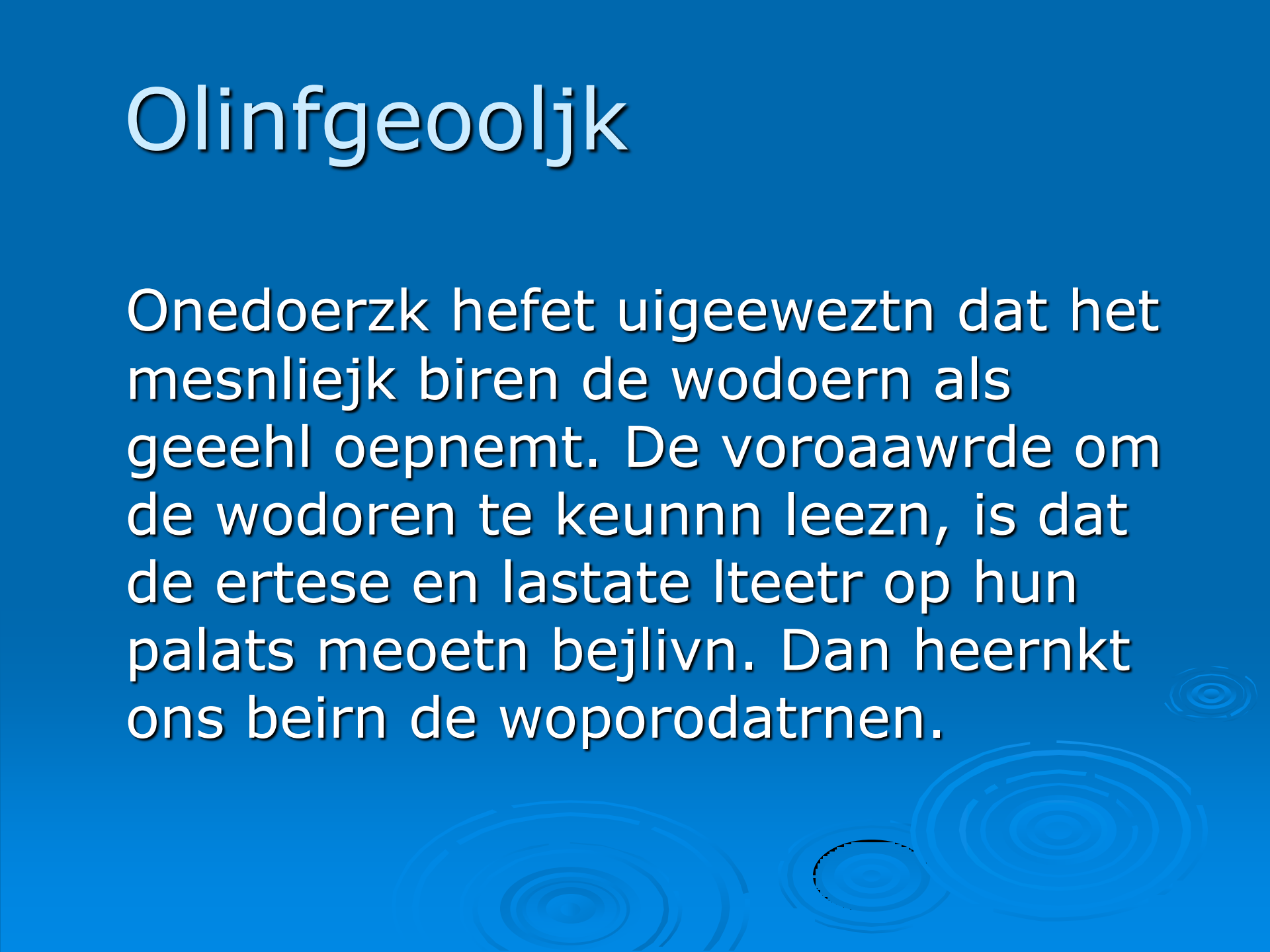

Das lastig..

Olinfgeooljk

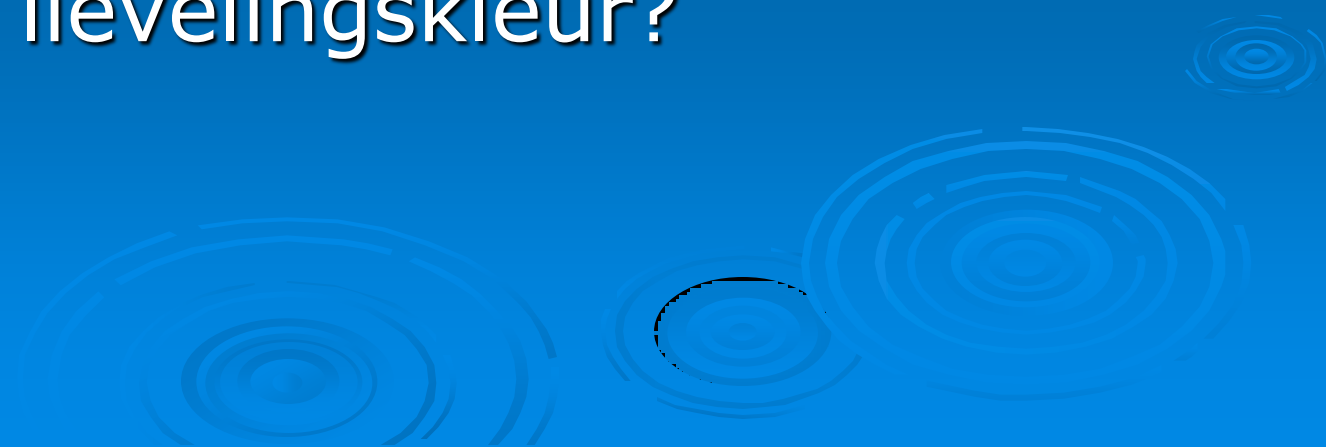
Onedoerzk hefet uigeewezt n dat het mesnliejk biren de wodoern als geeehl oepnemt. De voroaawrde om de wodoren te keunnn leezen, is dat de ertese en lastate lteetr op hun palats meoetn bejlivn. Dan heernkt ons beirn de woporodatrnen.

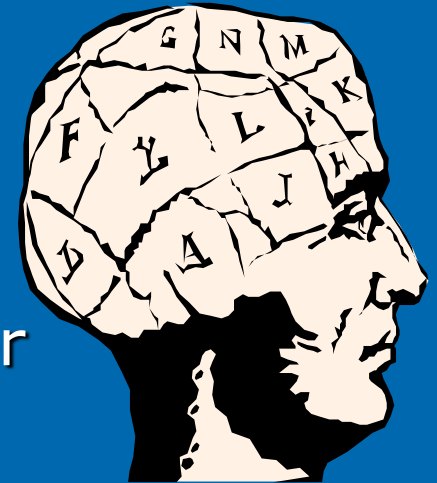
Tel op ...

$$\begin{array}{r} \blacktriangleright \quad 1000 \\ \blacktriangleright \quad + 40 \\ \blacktriangleright \quad + 1000 \\ \blacktriangleright \quad + 30 \\ \blacktriangleright \quad + 1000 \\ \blacktriangleright \quad + 20 \\ \blacktriangleright \quad + 1000 \\ \blacktriangleright \quad + 10 \\ \blacktriangleright \quad \text{-----} \\ \blacktriangleright \quad 4100 \end{array}$$

Geef de foute antwoorden

1. Wat is de hoofdstad van Portugal?
 2. Hoe hoog is de Eiffeltoren?
 3. Wat is je lievelingskleur?
-
- The background of the slide features several faint, concentric circular ripples, resembling water droplets, scattered across the bottom half of the blue background.

Ons brein

- is een patroonmaker en patroondenker
- stopt met denken na één oplossing
- heeft meteen een mening/oordeel
- kiest voor zekerheid
- handelt vanuit het verleden naar het heden

Hoe krijg je met zo 'n brein nieuw en creatief beleid?

Creatief denken is...

- uit de comfortzone stappen
- buiten de logica zoeken
- originele verbindingen maken
- bewust en procesmatig ontsporen

hierin schuilt de vernieuwing!

Ter illustratie

WMO-beleidsplan

- Project voor en door burgers
 - Methode Wereldcafé
 - Inwoners evalueren, bepalen nieuwe doelen en prioriteren
 - Gemeente faciliteert, zowel in proces als in middelen
 - Ons plan!
-

Een van de projecten

- Gezonde strijd tussen de vier kernen in Laarbeek om titel 'fitste kern'
- Scoren op individuele gezondheid en kern in beweging
- Professionals 'handen op de rug'
- Gemeente faciliteert

Succesfactoren vanuit gemeentelijke optiek

- burgers vinden gezondheid belangrijk → vertrekpunt
- burgers voelen zich verantwoordelijk → geef
- burgers zijn creatief en deskundig → benut
- burgers zijn goede netwerkers → benut
- burgers zijn berekenend → ondersteun en beloon
- burgers zijn competitief → wedstrijdelement

Kritische factoren

- Intensief (voor)traject: resultaat?
- Vraagt om flexibele ambtelijke organisatie
- Kwetsbaarheid vrijwillige inzet
- Objectiviteit van de scores
- Behoud motivatie deelnemers
- Borging op de lange termijn
- Resultaat is lastig te 'meten' en dus te verantwoorden

Participatie in de praktijk

- Betrek burgers tijdens het hele proces
- Houd het simpel
- Faciliteer het proces
- Stel kaders en durf los te laten
- Communiceer
- Laat burgers ook écht invloed hebben
- Wees creatief

Tip

De kat niet op het spek binden?

Zelf het wiel niet uitvinden?

The background of the slide features several concentric, light blue circular ripples that resemble water droplets hitting a surface, scattered across the lower half of the frame.

Vragen, opmerkingen
of andere reacties?

